

KVĚTEN 2023**VÝSTAVY****NOVÁ VÝSTAVA****Nostalgické vzpomínání na malý motocykl**

Jsou dopravní prostředky, které nás v průběhu času v rychlosti minou a vedle toho jsou takové, které se z různých důvodů stanou legendami. A o takové jedné legendě si vysokomýtské muzeum připravilo výstavu.

JAWA 23 A Mustang

JAWA 50 typ 20

JAWA 50 typ 21

Fichtl, pincek, píst, pind'our, to jsou nejnámější přezdívky malého motocyklu Jawa 50 Pionýr. Pro několik generací mladíků se stal základním dopravním prostředkem, na kterém se jezdilo do školy, k vodě, za kamarády i za holkami. Typický zvuk dvoutaktního motoru neodmyslitelně patřil po několik desetiletí jak k městskému prostředí, tak i k venkovu. Proto si tento motocykl zaslouží naši pozornost a vzpomínku. Tak trochu nostalgická výstava

přiblíží Jawu 50 Pionýr po technické stránce, zaměří se na její vznik, výrobu a jednotlivé vývojové typy. Výstava nechce být suchým technickým popisem, a proto nebudou chybět hravé prvky včetně fotografického trenažeru.

Výstava bude zahájena vernisáží 14. května ve 14 hodin. Každý, kdo na vernisáž dorazí na motocyklu Pionýr, dostane dárek v podobě nealkoholického piva.

Pind'our a jeho doba**14. 5. – 22.10.****Vernisáž: 14. 5. ve 14:00****Šemberův dům****A.V.Šembery 125**

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

POKRAČUJÍCÍ VÝSTAVY

Dvorana slávy českých karosářů

Šestice unikátních automobilů, které vznikly v proslulých prvorepublikových karosárnách, je součástí výstavy s názvem Dvora slávy českých karosářů.

karosárny Uhlík Praha, Brožík Plzeň, Petera Vrchlabí, Sodomka Vysoké Mýto, Lepil Slavíkovice a Bohemia Česká Lípa.

Společně s prudkým nástupem automobilismu po první světové válce se výrazně rozvíjel také karosářský obor. Tehdejší konstrukce vozidel umožňovala individuální kreace a tím i možnost odlišovat se od běžné produkce - což byla právě „parketa“ karosářů. Těch v období 20. a 30. let minulého století působilo na našem území více než 300. Ovšem skutečných firem, které navrhovaly a vyráběly vlastní produkty, bylo na našem území jen několik desítek. A právě největší a nejúspěšnější z nich představuje nová výstava v Muzeu českého karosářství. Jde o

Výstava

DVORANA SLÁVY ČESKÝCH KAROSÁŘŮ

21. 4. 2023 – 30. 9. 2025,

**Muzeum českého karosářství
Náměstí Přemysla Otakara II.**

Stálá expozice

Na sklonku roku 2021 otevřelo Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě stálou expozici s názvem Vysoké Mýto světové.

Expozice je věnována bohaté vysokomýtské historii od založení města až po pohnuté události 20. století. V jednotlivých historických zastaveních je také kladen důraz na to, jak naše město v průběhu věků dokázalo zasáhnout do světových dějin a

naopak, jak se světové dějiny dokázaly vepsat do osudů obyvatel města nad řekou Loučnou.

AKCE PRO VEŘEJNOST

O muzejní noci se otevírají depozitáře

Otevřené depozitáře přivítají návštěvníky vysokomýtského muzea o Muzejní noci, která se uskuteční v pátek 26. května. Toto zcela jedinečné zpřístupnění nejvíce střežených prostor umožní veřejnosti nahlédnout pod pokličku muzejní práce. V sedmi vybraných depozitářích – sbírka textilu, porcelánu, fotografií, militarií, menší techniky, varií a starých tisků – seznámí příslušní kurátoři zvědavé zájemce s nejzajímavějšími exponáty, něco poví o jejich historii či

účelu použití a řeknou informace o způsobu a podmínkách jejich uložení. Vstup za přísných bezpečnostních podmínek bude z ulice A. V. Šembery do domu čp. 127.

V rámci Muzejní noci bude rovněž zdarma otevřena expozice Vysoké Mýto světové a výstava Pind'our a jeho doba (oboje se nachází v Šemberově domě). Stejně budou moci návštěvníci vstoupit do Muzea českého karosářství a prohlédnout si novou výstavu Dvorana slávy českých karosářů. Vstup do Muzea českého karosářství bude z ulice A. V. Šembery.

Pátek 26. 5. od 18.00 do 22.00

MUZEJNÍ NOC

Muzeum českého karosářství

Výstavy v Šemberově domě

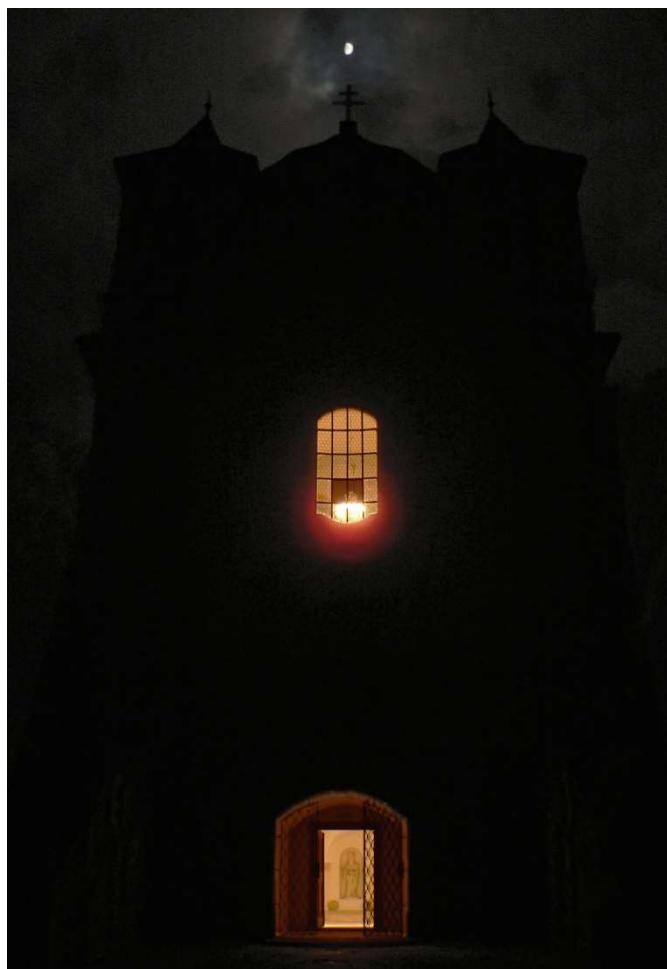
Otevřené depozitáře

Do všech objektů vstup z ulice A.V. Šembery

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

V prvních červnových dnech...

...připravuje Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě tři akce pro veřejnost. Ve čtvrtek 1. června představení knihy Městský chrám sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě (více informací viz níže). V pátek 2. června se muzeum připojuje k Noci kostelů a od 18 do 22 hodin bude zdarma přístupný kostel sv. Mikuláše ve Vraclavi. Návštěvníci se mohou těšit na komentované prohlídky, které doprovodí hra na zobcové flétny. Zcela mimořádně bude možné navštívit i půdní prostory kostela a prohlédnout si barokní krov této nádherné sakrální stavby.

Hned následující den v sobotu 3. června proběhne již XVII. ročník Sodomkova Vysokého Mýta, které letos připomene 95 let autobusové výroby ve Vysokém Mýtě.

Pátek 2. 6. od 18.00 do 22.00, kostel sv. Mikuláše Vraclav

NOC KOSTELŮ

Sobota 3. 6. od 9.00 do 17.00, náměstí Přemysla Otakara II

SODOMKOVO VYSOKÉ MÝTO

PRO ŠKOLY

Muzeum nabízí celou řadu komentovaných vycházek. Jejich přehled naleznete spolu s dalším v nabídce muzejních vzdělávacích programů na adrese: <https://www.muzeum-myto.cz/cs/program/vzdelavaci-programy>.

Nabízené přednášky pro školy (všechny v délce 40 minut)

Práce archeologa (PhD. David Vích)

Jak se žilo za první republiky (Mgr. Jiří Junek)

Největší z Mýtských – život A.V.Šembery (Mgr. Jiří Junek)

Regionální pověsti (Bc. Soňa Krátká)

Osudy vysokomýtských židovských rodin (Bc. Soňa Krátká)

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

NOVINKY Z MUZEA

Svatý Vavřinec v novém vydání

Ve čtvrtek 1. června v předvečer Noci kostelů se v Šemberově domě představí nová kniha o vysokomýtském děkanském kostele, která volně navazuje na stručnější publikaci vydanou před více než 20 lety Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě.

Vytýčené téma však prakticky ve všech směrech prohlubuje a rozpracovává, což dokládá i její prakticky pětinasobný rozsah. Autorský kolektiv tvoří přední specialisté na středověkou architekturu (Dalibor Prix), středověké movité památky (Helena Dáňová), barokní malířství (Štěpán Vácha), církevní dějiny novověku (Věra Slavíková, Jana Opeltová) a dějiny péče o kulturní dědictví (Kristina Uhlíková), kteří působí v Ústavu dějin umění Akademie věd ČR a na Katedře historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Texty přinášejí řadu nových zjištění, jmenujme například novou interpretaci středověkých stavebních dějin kostela, které jej řadí mezi přední stavby karolínské gotiky v českých zemích. Nově a komplexně je zhodnocen také středověký mobiliár a architektonická dekorace, především pozůstatky dvou tympanonů ze 14. století. Kniha je obohacena o dějiny zdejšího děkanství a o edice inventářů kostela ze 17. až 20. století. Rozšířena je kapitola věnovaná regotizační přestavbě a následné výzdobě včetně jejího organizačního a finančního zázemí.

ISBN 978-80-88052-74-4

artefactum

artefactum

Publikace je doplněna desítkami nových fotografií vytvořených fotografy a fotografkami z fotografického ateliéru Ústavu dějin umění AV ČR specializujícími se na snímky uměleckých

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

děl. Výrazně rozšířen byl i počet historických snímků kostela mnohdy vzniklých už v 19. století a dnes uložených ve sbírkách vysokomýtského muzea i Ústavu dějin umění AV ČR. Grafického zpracování se ujal specialista na tvorbu uměleckohistoricky zaměřených publikací.

Po slavnostním představení knihy se vydáme s jejími autory na komentovanou prohlídku kostela sv. Vavřince.

Čtvrtek 1.6. v 18.00, A.V.Šembery 125

Představení knihy

MĚSTSKÝ CHRÁM SV. VAVŘINCE VE VYSOKÉM MÝTĚ

Vysokomýtští studenti doprovodili letošní pietní akci v Terezíně

V úterý 18. dubna se uskutečnilo v Terezíně v rámci Jom ha-šoa tradiční čtení jmen obětí holocaustu. Letošní průběh akce byl ale v mnohém jiný. Pietní událost se mimořádně konala v prostoru půdního divadla bývalých Magdeburských kasáren. Navíc proběhla ve spolupráci s Regionálním muzeem ve Vysokém Mýtě, městem Vysoké

Mýto a Gymnáziem Vysoké Mýto, jehož studenti v doprovodném programu zahráli příběhy čtyř rodin z Vysokého Mýta, které prošly terezínským ghettem.

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Když jde pind'our do boje

Zajímavostí výstavy o malých motocyklech Jawa 50 Pionýr jsou i dva armádní stroje. Československá lidová armáda odebrala z Povážských strojírén dnes neznámý počet typů 20 a 23 Mustang. Kromě zeleného nátěru se nelišily od běžných sériových motocyklů. Důvod jejich zařazení do vojenského autoparku není zcela zřejmý. Nejpravděpodobněji byly používány v rozsáhlejších kasárenských objektech či na letištích jako rychlý a nenáročný dopravní prostředek.

V muzejní knihovně máme republikový unikát!

Jedná se o I. ročník spiritistického a okultistického časopisu Hvězda záhrobní z let 1894-1895. Z pěti knihoven v celé republice, které mají časopis ve svém fondu, se jen ve třech nachází I. ročník a pouze ve Vysokém Mýtě máme tento ročník kompletní. Časopis nyní z naší knihovny poputuje do Národní knihovny v Praze, kde bude digitalizován a následně zpřístupněn čtenářům na portálu Národní digitální knihovny.

Číslo 1.	PŘEDPLÁTNÍ: Celoroční čl. 280, půlleté 90 Kč, čtvrtleté 45 Kč. VYDÁNÍ 15. dne každého měsíce.	Vydava a rediguje: J. V. JANEČEK.	Redakce, admín. a expedice Praha-Žitkov, Husova tř. č. 48. Redakční hodiny: každopátek od 10. do 12. a od 1. do 3. hod. včetně a v sobotu dopoledne.	Ročník I.
----------	---	---	--	-----------

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Jedinečný automobil Horch v Muzeu českého karosářství

V rámci nové výstavy Dvorana slávy českých karosářů vám představíme šest významných karosáren a jejich výrobky. Mezi automobilovými křadci vyčnívá originální karoserie zhotovená ve druhé polovině 40. let firmou Lepil v Rousínově.

Jde o rekonstrukci staršího luxusního kabrioletu Horch 853 A na hasičské vozidlo. V přední odklopné kapotě se nachází vodní čerpadlo od firmy Hrček & Neugebauer z Brna se sáním a dvěma vývody pro jeho výtlak. Zadní část vozidla slouží pro uložení hasičské výzbroje. Nejpozoruhodnějším prvkem jsou plexisklové tabule umístěné na ocelové konstrukci karoserie. Zapůjčil nám jej Sbor dobrovolných hasičů Brno - Komín.

ČTENÍ PRO DLOUHÉ JARNÍ VEČERY

Květen 1945 ve Vysokém Mýtě

MOZAIKA POSLEDNÍCH VÁLEČNÝCH DNŮ

V roce 2015 vyšel **Válečný postilion**, který shrnoval léta okupace 1939 – 1945 ve Vysokém Mýtě. Tato speciální tiskovina k 70. výročí osvobození obsahovala i kroniku posledních válečných dnů, jak je prožívalo královské město nad Loučnou. Pojďme si je znovu připomenout:

Pátek 4. května – Německým vojákům zdejší posádky byly rozhozeny letáky oznamující, že Adolf Hitler je mrtev a že dojde ke kapitulaci. Byli vyzváni, aby neničili válečný materiál a vzdali se národním výborům. Němečtí vojáci neuposlechli.

revolver vrácen. Do výlohy Kuratoria pro výchovu mládeže na náměstí jsou umístěny obrazy T. G. Masaryka, E. Beneše a J. V. Stalina. Sundávají se německé nápisy. Několik mladíků vzalo pušky německým vojákům. Dohoda je tak ukončena. Do města vyrazili plně ozbrojení němečtí vojáci. Střelbou rozbili výlohu kuratoria i obrazy zmiňovaných státníků. Hledají odebrané pušky. Německá hlídka u kostela sv. Vavřince vypálila 6 ran na pana Jelena, který ji míjel na kole a byl označen páskou v národních barvách. Velitel německé posádky nařizuje v 15 hodin sundat československé vlajky. 6 členů národního výboru v čele s Josefem Šaldou je zadrženo a vzato jako rukojmí. Jsou uvězněni v bývalých kasárnách 30. pěšího pluku. Vysokým Mýtem projíždí jednotky i jednotlivci německé armády směrem na západ.

Neděle 6. května

Velitel posádky sdělil na městský úřad, že se nebudou starat o stravu rukojmích. Do kasáren se s potravinami vydal Ludvík Hejhal a tajemník městského úřadu Dr. Stirský. Jednají s majorem Schitzem, ten oznamuje, že nemá proviant pro výživu zatčených, ale souhlasí s tím, aby se o ně starala vyslaná

Sobota 5. května

ustavil se místní národní výbor. V jeho čele je řídicí učitel Josef Šalda. Národní výbor jedná s velitelem místní posádky majorem Schitzem o převzetí správy města. Ten dává souhlas za podmínky, že se nikdo nepostaví na odpor německým vojákům, kteří odpochoďují do místních kasáren a dalších ubikací.

Ve městě se vyvěšují československé vlajky. Dohoda o klidu se dodržuje. Později však dochází k prvním incidentům. Truhlář Řehula sebral násilím německému důstojníkovi revolver. Na zakročení předsedy národního výboru Šaldy je

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

delegace. Poté byli oba vyjednávači puštěni k vězňům, zjistili, že zatčených je více a to i z okolních obcí. Ludvík Hejhal společně s Františkem Pilnáčkem pro ně obstarali jídlo na neděli od místních zemědělců.

Vysokým

Mýtem projede velitel skupiny armád Mitte polní maršál Ferdinand Schörner. Míří ze svého štábu ve Velichovkách do Litomyšle, kde chce zorganizovat obrannou linii.

Městem táhnou německé kolony k západu

Pondělí 7. května

Stravu pro uvězněné začala připravovat paní Váňová ze závodní kuchyně firmy Stratílek. Počet uvězněných se výrazně rozrostl o rukojmí z Holic. Nad Vysokým Mýtem se objevil spojovací letoun Fieseler Fi 156 Storch. Přesto že nese německé označení, je pilotován předválečným československým letcem Josefem Janouškem. Tomu se podařilo s tímto strojem odstartovat z chrudimského letiště a podniknout krátký průzkumný let nad Slatiňany, Chrástí, Vysokým Mýtem a Chrudimí.

Úterý 8. května

Gruppe Herzog a dvě průzkumné letky, které jsou umístěny na letišti Harta, dostávají rozkaz zničit všechny stroje a snažit se projít k americkým pozicím u Plzně. Startují dva stroje Focke-Wulf Fw 190, které mají pravděpodobně dost paliva pro přelet. V západních Čechách je napadnou američtí piloti na průzkumných Mustanzích a donutí je nouzově přistát. Na Hartech mezi tím Němci likvidují veškerou techniku včetně

letadel, svědčí o tom velké detonace. Obdobně se děje i na kasárenských dvorech ve městě: do plamenů se hází psací stroje, rádia, telefony, příkrývky, boty... Bedny se signálními raketami hoří různobarevnými plameny. Kolem poledne opouští příslušníci leteckých skupin Harta. V koloně nákladních i osobních aut míří k americkým pozicím na západě. Ještě před tím však dojde k nečekané události. Snad přímo z rozkazu polního maršála Ferdinanda Schörnera je na letišti Harta zatčen

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

zvláštním komandem velitel Gruppe Herzog kapitán Kurt Herzog. Důvodem má být zbabělost před nepřítelem. Silně ozbrojená četa Gruppe Herzog však svého velitele vysvobodí.

Není vyloučeno, že ještě odpoledne se další dva letouny Focke-Wulf Fw 19 odlepí od země letiště Harta a zamíří na západ. Tentokrát piloti nemají štěstí. Oba jsou sestřeleni v západních Čechách opět americkými Mustangy a ani jeden z pilotů nepřežije. Štěstí nemají ani vojáci z pozemní kolony. Jako mnoho dalších Němců uvízli v tzv. Vltavské kapse mezi Příbramí a Pískem. I tak se části Gruppe Herzog podařilo 8. května před půlnocí překročit demarkační čáru. Přesto je Američané později vydají Rudé armádě.

Městem táhnou německé kolony k západu.

Středa 9. května

V 5 hodin ráno odjíždí poslední zbytky německé posádky z kasáren. Rukojmí jsou volní. Neustále se ozývají detonace z Hart. Celé město je vyzdobeno československými prapory. Ráno zajistil národní výbor s revolučními gardami místní kolaboranty v čele s Lupínkem; celkem se má jednat o 47 osob. Nepřetržité kolony wehrmachtu i civilistů stále táhnou městem. V 15 hodin se roznese zpráva, že rudoarmějci jsou v Litomyšli. V 16 hodin vjíždí do Vysokého Mýta rudá armáda 4. ukrajinského frontu

generála Jeremenka a je nadšeně vítána místními obyvateli. Krátce na to se rozpoutá asi hodinový pouliční boj. Sovětská tanková kolona, která se hnula vpřed, narazila na poslední auto s německými vojáky u Havlíčkových sadů. Němci seskákali z auta a pálí proti Rusům. Další Němci se mají ukrývat na střeše zvonice. Sovětské vojáky u hotelu Tejnora proti nim zahájí palbu z přistaveného kanónu. Bohužel první rána je nepřesná a zasáhne roh domu truhláře Dubánka (stál na místě dnešní sportovní haly). Druhý

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

výstřel již míří přesně, ale protože je použito průrazné munice, střela jen střechou proletí a Němci uprchnou. Jsou dopadeni před Pražskou bránou a postříleni. V prostoru u Vinic se snaží místní revoluční garda s vládními vojáky zadržet německou kolonu jedoucí od Chocně. Dojde ke střelbě, při které je

smrtelně zasažen strážmistr 9. praporu vládního vojska Josef Nesvadba. K dalším střetům dochází u cihelny Na Krétě i Chocenském předměstí. V součtu přestřelky znamenají 33 zabitých německých vojáků, 13 padlých rudoarmějců a zmíněného J. Nesvadbu. Prchající Němci jsou zajímáni a vedeni přes náměstí do Sokolovny, kde jsou shromáždováni. Během krátké chvíle jich je více než dvě stě. Dvě mladé Němky při čekání na osobní prohlídku měly údajně vytáhnout revolvery a začít střílet do země. Měly být odvedeny a zastřeleny u Pražské brány.

Čtvrtek 10. května

Městem projíždí kolony sovětské armády – kozáci na koních, motorizované dělostřelectvo, tanky, koňské potahy. Obyvatelstvo je vítá, dědi jsou obdarovávány bonbóny a čokoládou, muži dostávají cigarety a tabák. Posádkový velitel plukovník Tesař rozkazem svolává odvodní ročníky 1935, 1936 a 1937. Majetek kolaborantů a Němců je zabaven a označen nápisem „zabaveno coby národní majetek“. Z okolí jsou svázeni autobusy kolaboranti do věznice okresního soudu. Večer prošel městem slavnostní průvod a byl vzdán hold rudé armádě na slavnosti před radnicí.

11. - 15. května projíždí dnem i nocí městem kolony sovětské armády a míří na západ

2. června – sundány prapory, které byly vyvěšeny ve městě nepřetržitě od 8. května

Pravděpodobně 6. června odchází z Mýta sovětská armáda.

Nabízíme

- I Archeologické služby
- I Knihovní a badatelské služby
- I Komentované prohlídky expozic
- I Komentované prohlídky města
- I Workshopy pro školy i širokou veřejnost

www.muzeum-myto.cz

tel.: sekretariát 465 461 950, pokladna 465 461 952

Šemberův dům

krátkodobé výstavy, stálá expozice Vysoké Mýto světové, expozice Stratílek A.V. Šembery čp. 125. Otevřeno: úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin

Muzeum českého karosářství

Náměstí Přemysla Otakara II., čp. 96. Otevřeno: pondělí – neděle 9 – 17 hodin

Barokní areál ve Vraclavi

Vraclav čp. 5. Otevřeno červen, září a víkendech; červenec, srpen úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin.

Organizace zřízená
Pardubickým krajem